

ΤΑ 30 ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δ. Ι. ΔΕΛΙΒΑΝΗ
Όμοτίμου Καθηγητού Α.Π.Θ.

Κυρία Πρύτανης,
Κυρίες και Κύριοι Συνάδελφοι,
Κυρίες, Δεσποινίδες και Κύριοι,

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως τριακονταετίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης ἐπιθυμῶ πρῶτον νὰ διατυπώσω τὰ συγχαρητήριά μου πρὸς αὐτὴν καὶ πρὸς ὄλους ὄσους συνέβαλον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς εὐχὰς μου διὰ τὴν καρποφόρον συνέχισιν τῆς δράσεώς της. Ἐξ ἄλλου δεδομένου ὅτι ἡ Σχολὴ ἀναδεικνύει οἰκονομολόγους, θὰ ἤθελα νὰ ἀσχοληθῶ σύντομα μὲ τὴν συμβολὴν τῶν οἰκονομολόγων εἰς μακροχρόνιον περίοδον κρίσεως. Περὶ τὰ ἂν ἐκάστοτε ὑπάρχει κρίσις, δὲν ἐπικρατεῖ ὁμοφωνία, διότι ἄλλοι πιστεύουν ὅτι ὑπάρχει, ὅταν σημειῶνται πτώσις τῶν οἰκονομικῶν μεγεθῶν καὶ ἄλλοι, ἰδίως τώρα, ὅταν ἡ αὔξησίς των εἶναι μικροτέρα ἐκείνης, ἥτις ἐσημειώθη κατὰ τὰ ἔτη 1950-70.

Ἐπιτίθεται ὅτι οἱ οἰκονομολόγοι γνωρίζουν ὡς πρὸς τὰ οἰκονομικὰ πράγματα περισσότερα τῶν ὄσων γνωρίζουν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἔστω καὶ ἂν ἔχουν οὗτοι ἐνίοτε τὴν πείραν. Κατὰ ταῦτα ἡ γνώμη των εἶναι ὑπολογίσιμος πρὸ παντὸς ἂν αἰφνιδίως, παροδικῶς ἢ μονίμως, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἐπιδεινώνεται, ὅταν τὰ συνήθη ἀποτελέσματα τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος δὲν ἐπέρχονται, ὅπως κατὰ τὸ παρελθόν, οὕτως εἰπεῖν φυσιολογικά, ὅταν τὰ ἀναμενόμενα καὶ ἐπιδιωκόμενα κέρδη καὶ εἰσοδήματα διὰ τὰ ὅποια κατὰ πρῶτον λόγον ἐνδιαφέρονται ὅσοι ἐπιδίδονται εἰς οἰκονομικὴν δραστηριότητα δὲν πραγματοποιοῦνται ἢ πραγματοποιοῦνται εἰς κλίμακα μικροτέραν τῆς συνήθους ἢ τῆς ἀναμενόμενης εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ μὴ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀνταποκρίνωνται πλήρως καὶ ἐμπροθέσμως εἰς τὰς ὑποχρεώσεις των ἐναντι τρίτων καὶ μάλιστα τῶν νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου δικαίου, τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν των, τῶν προμηθευτῶν των καὶ ὄσων τοὺς παρέχουν ὑπηρεσίας. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅλοι αὐτοὶ νὰ μὴ δύνανται νὰ πληρῶσουν ἐμπροθέσμως καὶ

νά μη συμβάλουν εις τὴν ὀμαλὴν λειτουργίαν τῆς οἰκονομίας. Κατὰ ταῦτα ἡ μακροχρόνιος περίοδος κρίσεως δημιουργεῖ σωρείαν ἀποτελεσμάτων δυσαρέστων καὶ ἀλληλοεπηραζομένων μὲ δυσμενεῖς ἀντικτύπους ἐπὶ τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν πολλῶν καὶ ἐπὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς δυνατότητος ἱκανοποιήσεως τῶν ἀναγκῶν των, ἐκτὸς ἂν οἱ θιγόμενοι ἔχουν ἀποθέματα καὶ ἐκτὸς ἂν ἔχουν τὴν δυνατότητα συνάψεως δανείων ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν νὰ ἐμπνέουν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς δανειστάς των, οἱ ὅποιοι εἶναι διατεθειμένοι νὰ χορηγήσουν δάνεια ἀλλὰ ὄχι νὰ κάμουν δωρεάς.

Ὅπως οἰοσδήποτε ἐξ ἡμῶν ἂν ἀδιαθετῆσῃ ἢ ἀρρωστήσῃ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ συμβουλευθῇ ἱατρὸν διὰ νὰ κατατοπισθῇ ἐπὶ τοῦ αἰτίου ἢ ἐπὶ τῶν αἰτίων τῆς ἀδιαθεσίας ἢ τῆς ἀσθενείας του, ἐπὶ τοῦ ἐνδεδειγμένου τρόπου ἀντιμετωπίσεως, ἐπὶ τῆς προοπτικῆς τῆς ἐξελίξεως τῆς καταστάσεώς του, ἐπὶ τῆς πιθανότητος ἀναρρώσεως κ.ο.κ., κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς περίοδον κρίσεως ὅσοι ἀναπτύσσουν οἰκονομικὴν δραστηριότητα εἴτε ὡς ἐργοῦδοι, εἴτε ὡς προμηθευταί, εἴτε ὡς μεταφορεῖς, εἴτε ὡς ἐμπειρογνώμονες, εἴτε ὡς μισθοσυντηρητοὶ καὶ ἀντιλαμβάνονται ὅτι τὰ πράγματα δὲν ἐξελίσσονται ἱκανοποιητικῶς ἀπευθύνονται πρὸς τοὺς οἰκονομολόγους. Ἐλπίζουν ὅτι θὰ κατατοπισθοῦν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διὰ τὰς δυνατὰς προβλέψεις διαρκείας, ἐντάσεως καὶ θεραπείας τῆς ἀνωμαλίας ἀνεξαρτήτως τῆς πείρας των, τῶν προσδοκιῶν των καὶ τῶν ὄσων συμβαίνουν ὑπὸ ἀναλόγους συνθήκας. Φυσικὰ οἱ οἰκονομολόγοι, ἐφ' ὅσον σοβαρῶς ἐργάζονται, γνωρίζουν τί συνέβη ὑπὸ ἀναλόγους συνθήκας ἄλλοτε εἰς τὴν αὐτὴν χώραν ἢ εἰς ἄλλας χώρας, ἀρκεῖ πράγματι αἱ συνθήκαι νὰ εἶναι αἱ αὐταί, μὲ κάποιον κίνδυνον νὰ μὴ ἐκληφθοῦν ὀρθὰ ἀπὸ οἰασδήποτε ἀπόψεως, ὅποτε τὰ συμπεράσματα τῶν οἰκονομολόγων ὡς καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν στηριζόμεναι ἀπόψεις καὶ ὑποδείξεις των ἀντὶ νὰ ὠφελήσουν μᾶλλον θὰ βλάψουν, ἰδίως ἂν διατυπώνονται ἀπὸ οἰκονομολόγους χωρὶς πεῖραν, χωρὶς ἐμβάθυνσιν μὲ κάποιαν τάσιν ἐπιπολαιότητος καὶ προχειρολογίας. Κατὰ ταῦτα ναὶ μὲν ἡ κοινὴ γνώμη, πρὸ παντὸς δὲ οἱ ἐνδιαφερόμενοι αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσουν τὰς προβλέψεις, τὴν διάγνωσιν καὶ τὰς ὑποδείξεις τῶν οἰκονομολόγων, χωρὶς ὅμως νὰ δύνανται νὰ βασιζῶνται εἰς τὸ ἀλάθητόν των, πρὸ παντὸς ἂν ἐσημειώθησαν σημαντικαὶ μεταβολαὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν ὄργανωσιν, εἰς τὴν οἰκονομικὴν διάρθρωσιν, εἰς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, εἰς τὴν περὶ τὰ οἰκονομικὰ πεῖραν τῶν κατοίκων τῆς χώρας καὶ τῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένων νομικῶν προσώπων ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου δικαίου, εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς κρατικῆς μηχανῆς καὶ γενικώτερον τοῦ δημοσίου τομέως, εἰς τὴν νομισματικὴν κατάστασιν τῆς χώρας διὰ τὴν ὁποίαν πρόκειται, τῆς περιοχῆς τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας μὲ τὴν ὁποίαν αἱ οἰκονομικαὶ σχέσεις τῆς χώρας, διὰ τὴν ὁποίαν ἐκάστοτε πρόκειται εἶναι περισσότερον ἀνεπτυγμένα, εἰς τὴν ἐφαρμοζομένην δημοσιονομικὴν πολιτικὴν, εἰς τὴν ἔκτασιν καὶ εἰς τὴν σημασίαν τῆς παραοικονομίας, εἰς τὸν τρόπον ἀντιμετωπίσεώς της ὑπὸ τῶν ἀρχῶν, τῶν τραπεζῶν

καὶ τῶν ἀνταγωνιστῶν τῆς νομίμου οἰκονομίας, τέλος εἰς τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς παρεμβάσεως τῶν ἀνωτέρω.

Ἐκ τῆς ἀπόψεως τῆς κατατοπίσεως ὅλων ὅσων ἐπιδίδονται εἰς οἰκονομικὴν δραστηριότητα σημαντικὸν ρόλον παίζουν αἱ δημοσιεύσεις διεθνῶν καὶ ἐθνικῶν ὀργανισμῶν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δὲν εἶναι πάντοτε οὔτε πλήρεις οὔτε ἀλάθητοι, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὰς δημοσιεύσεις ἄλλοτε τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, τῶν Ἑνωμένων Ἑθνῶν, τῆς Διεθνοῦς Τραπεζῆς τῶν Διεθνῶν Διακανονισμῶν, τῶν ὀργανισμῶν τοῦ Bretton Woods, τῶν καθ' ἕκαστον κεντρικῶν τραπεζῶν, τέλος τῶν πολυεθνικῶν τραπεζῶν καὶ ἐπιχειρήσεων. Φυσικὰ αἱ δημοσιεύσεις αὐταὶ ὑπογράφονται ὑπὸ ὅσων εἶναι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀντιστοιχῶν ὀργανισμῶν, κατὰ κανόνα πρόκειται περὶ σημαντικῶν προσωπικοτήτων, ἀλλὰ φυσικὰ δὲν γράφονται ἐξ ὀλοκλήρου ὑπ' αὐτῶν, χωρὶς νὰ εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους ὅσους τὰς διαβάζουσι καὶ εἰς ὅλους ὅσους τὰς συμβουλευόνται. Ἐχουσι ἐν τούτοις μεγάλην ἐπιρροὴν πρὸ παντὸς εἰς ὅσους παραβλέπουσι τὰ περιστατικά, εἰς τὰ ὅποια ἀνεφέρθη προηγουμένως καὶ τὰ ὅποια δὲν στεροῦνται σημασίας.

Πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι ἡ διάδοσις τῶν οἰκονομολογικῶν γνώσεων παρὰ τὰς σημειωθείσας ἀτελείας εἶναι πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ ἄλλοτε καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ πρόοδον εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ἀνεξαρτήτως τῶν δυσχερειῶν, τὰς ὁποίας προκαλοῦν ἡ ἐπέκτασις τοῦ κρατικοῦ τομέως, ὅπου αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται ὄχι μόνον βάσει οἰκονομικῶν κριτηρίων ἀλλὰ καὶ βάσει τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀμύνης, τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως καὶ τοῦ γοήτρου τοῦ κράτους, ὡς καὶ τῆς τάσεως ἐπιδιώξεως στόχων ἔστω καὶ ἂν εἶναι γνωστὸν ὅτι δὲν ἀρκοῦν πρὸς ἐπίτευξίν της τὰ διαθέσιμα μέσα, ἢ ἀνεπάρκεια τῆς ροπῆς πρὸς ἐργασίαν τῶν πολλῶν, τέλος ἡ συχνότης εἰς μεγάλας περιοχὰς τῆς ὑψηλοῦ περιωρισμένης παραγωγικότητος καὶ ἀδυναμίας ἰσοσκελίσεως τῶν δοσοληψιῶν τῆς χώρας μὲ τμήματα τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας, ἔστω καὶ ἂν ἐπιτυγχάνεται ἡ ἰσοσκελίσις μὲ τὸ σύνολον τῆς ἀλλοδαπῆς.